

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ДЕРЖАВНА ІНЖЕНЕРНА АКАДЕМІЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради ЗДІА

від «27» 10 2016, протокол № 12

Голова вченої ради ЗДІА

В. А. Банах

ПОЛОЖЕННЯ

про наукові школи

Запорізької державної інженерної академії

1 Основні поняття і вимоги до наукової школи

Наукова школа (НШ) – це колектив, що складається з провідного професора і його учнів різного рівня (наприклад, здобувачі кандидатських і докторських вчених ступенів). Колектив НШ протягом тривалого часу виконує фундаментальні і прикладні дослідження на високому науковому рівні у певних наукових напрямках, має вагомі наукові досягнення і дотримується єдиної системи концептуальних поглядів. НШ очолює професор, чий науковий рівень підтверджується його визнаними досягненнями і який регулярно готує науково-педагогічні кадри вищої кваліфікації.

2 Характеристики наукових шкіл

2.1 Наукова школа – це дослідницький колектив, що знаходиться усередині наукового співтовариства і є відносно автономною групою учених, що характеризується своїм стилем міжособових стосунків, нормами і стандартами наукового дослідження, самобутнім стилем спілкування.

2.2 Головна функція наукової школи - дослідницька, проте необхідною умовою її існування і розвитку є функція «навчання творчості», що реалізується керівником школи і старшими досвідченими співробітниками.

2.3 Дослідницька програма - необхідна умова існування наукової школи і її системообразуючий чинник. Дослідницька програма характеризується новизною і унікальністю безвідносно до масштабу її завдань (будь-то створення нової теорії або розробка певного методичного прийому).

2.4 Розвиток наукової школи можливий лише у тому випадку, коли дослідницька програма має продуктивність, тобто якщо в ній містяться можливості її подальшого розгортання в міру освоєння предмету дослідження.

2.5 Теоретико-методологічні положення, складові основи дослідницької програми розділяються всіма членами школи і визначають єдиний методологічний склад мислення.

2.6 Як реалізація науково-освітньої і педагогічної функцій, так і здійснення можливості неформального спілкування, що є умовою продуктивної роботи наукової школи, передбачається побудова її організації за таким способом, який допускає прямі контакти між усіма членами наукового колективу.

2.7 Певна система міжособових стосунків і стиль спілкування, розподіл дослідницької роботи між співробітниками, що необхідні для продуктивної реалізації дослідницької програми, визначаються науковими здібностями керівника школи, як наукового лідера і організатора колективного дослідницького процесу.

2.8 Окрім чисто дослідницьких і педагогічних завдань, перед кожним співробітником і школою в цілому стоїть завдання представлення свого підходу до зовнішнього наукового співтовариства, пов'язане з обґрунтуванням його продуктивності і захистом від критики.

2.9 Народження наукової школи - дослідницького колективу визначається моментом формування групи учених, що реалізують дослідницьку програму.

Колективи, що отримали статус провідних НШ, повинні щорічно підтверджувати його результатами своєї науково-освітньої діяльності, а також виконанням планів і зобов'язань.

3 Основні ознаки наукової школи

3.1 Створення напряму в науці, техніці, освіті:

Сюди відносяться відкриття нових явищ і закономірностей, розробка нових підходів до вивчення природи і нових напрямів у прикладній науці і техніці, особливо, в технологіях систем зв'язку і обробки інформації, а також створення ефективної системи передачі знань учням.

3.2 Підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації:

Під керівництвом професора, що очолює НШ, повинні бути вирошені доктори і кандидати наук, а також висококласні фахівці, що зарекомендували себе на керівних постах і в промислових галузях.

3.3 Визнання професора, що очолює НШ:

Передбачається, що професор, який очолює НШ, є відомим ученим і педагогом. Про це можуть свідчити державні і міжнародні премії, почесні звання, медалі і відзнаки за науково-педагогічну діяльність, запрошення для читання лекцій і наукової роботи в зарубіжні університети, індекс цитування та ін.

3.4 Публікації у центральних українських і міжнародних виданнях:

Монографії, підручники, огляди, наукові статті.

Примітка: Особлива увага приділяється активності роботи наукової школи за останні 5 років.

3.5 Передача знань (педагогічна робота): Розробка нових курсів лекцій, читання лекцій в даний час, робота з аспірантами, здобувачами кандидатських і докторських наукових ступенів в даний час, науково-освітня робота в інших університетах, зокрема зарубіжних.

3.6 Організація міжнародної співпраці в області науки і освіти:

Керівництво міжнародними науково-освітніми проектами, договори про співпрацю ЗДІА із зарубіжними університетами, організація міжнародних конференцій і семінарів та ін.

4 Порядок затвердження НШ

Провідні наукові школи ЗДІА визначаються на основі конкурсу, результати якого розглядаються щорічно в лютому місяці на засіданні Вченої Ради ЗДІА.

Конкурс проводиться в рамках підтримки провідних НШ ЗДІА, що передбачає розвиток наукових досліджень і підготовки на базі цих досліджень науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації для ЗДІА.

За наслідками конкурсу НШ формується Перелік провідних НШ ЗДІА. Формування Переліку здійснюється комісією Вченої Ради ЗДІА із залученням провідних учених і педагогів академії.

Для визначення переможців конкурсу використовуються критерії конкурсного відбору, що враховують завдання розвитку наукових досліджень і підготовки кадрів вищої кваліфікації у ЗДІА, що засновані на принципах підтримки провідних наукових шкіл.

Колективи, що отримали статус провідних НШ, повинні щорічно підтверджувати його результатами своєї науково-освітньої діяльності, а також виконанням планів і зобов'язань.

5 Умови конкурсу на включення в перелік провідних НШ ЗДІА

5.1 До участі у конкурсі на призначення статусу професора, що очолює провідну НШ, допускаються учені ЗДІА, що мають звання професора, ступінь доктора наук і є штатними співробітниками ЗДІА.

5.2 .Склад НШ формується професором, що очолює її.

5.3 До складу НШ крім професора, що очолює її, входять аспіранти, викладачі і дослідники – здобувачі кандидатських і докторських вчених ступенів. Загальне число членів НШ не повинно перевищувати 15 чоловік.

5.4 Умови конкурсу і подачі конкурсних документів публікуються в газеті «Академія».

5.5 Подання на конкурс підтримується рішенням, прийнятим на засіданні відповідної кафедри.

5.6 Термін розгляду документів на конкурс – щорічно до 31 січня.

5.7 Результати конкурсу оголошуються в газеті «Академія» в лютому місяці.

Для участі в конкурсі необхідно подати заяву на ім'я Ректора, заповнену анкету (див. Додаток) в роздрукованому вигляді у 2 екземплярах, а також документи, що підтверджують заявлені в Анкеті положення або їх копії не пізніше 20 січня секретареві Вченої ради ЗДІА.

Положення підготував
Завідувач НДС
 Л. П.Семенова

Погоджено
Перший проректор
 С. А. Воденніков

Декан ФМ
 В. Р. Румянцев

Декан ФБЦ
 В. І. Сокольник

Декан ФЕЕІТ
 В. Л. Коваленко

Декан ФЕМ
 С. В. Солодухін

АНКЕТА

кандидата на звання провідного професора наукової школи ЗДІА

- 1.Прізвище, ім'я, по батькові.
  - 2.Всі написання прізвища та ініціалів латинськими буквами, що зустрічаються в публікаціях (для підрахунку цитування статей автора)
  - 3.Телефони (робочий і домашній)
  - 4.Факс, e-mail
  - 5.Освіта, вчені ступені і звання з вказівкою року їх отримання (додати копії документів, що підтверджують отримання вченого ступеня і вченого звання)
  - 6.Стаж: педагогічної діяльності і наукової діяльності (зокрема, в ЗДІА)
  - 7.Наявність академічних звань
  - 8.Почесні звання (заслужений діяч науки, освіти, почесний працівник освіти і тому подібне)
  - 9.Державні нагороди, ордени і медалі
  - 10.Суспільні нагороди (ордени, медалі, відзнаки)
  - 11.Наявні премії (державні, міжнародні, відомчі та інші) з вказівкою року отримання.
  - 12.Визнання науково-педагогічної школи як провідної школи України (провідні наукові школи України та ін.)
  - 13.Відкриття, патенти (підтверджуються дипломом на відкриття, патентами, публікаціями в провідних журналах з посиланнями на виявлений ефект або явища)
  - 14.Число підготовлених у науковій школі докторів, кандидатів наук і видатних фахівців з вказівкою їх місця роботи і посади в даний час.
  - 15.Число аспірантів, докторантів, претендентів, що працюють над дисертаціями в даний час з вказівкою конкретних прізвищ і передбаченого терміну подання дисертацій у вчену раду по місцю захисту.
  - 16.Керівництво великими науково-технічними проектами або участь у таких за останніми п'ять років: міжнародні програми і проекти, програми і проекти МОНУ та інших міністерств і відомств.
  - 17.Отримання українських і міжнародних грантів (за останні п'ять років)
  - 18.Загальна кількість публікацій. Індекс Гірша.
  - 19.Книги, монографії і підручники з вказівкою співавторів, назви, року видання, видавництва і числа сторінок.
  - 20.Огляди, які опубліковані в провідних українських і міжнародних журналах
  - 21.Найбільш важливі роботи, які опубліковані за останні десять років (не більше 5 робіт)
  - 22.Організація (головування і тому подібне) міжнародних і українських конференцій, симпозіумів, семінарів, шкіл молодих учених та інших наукових зустрічей
  - 23.Участь у міжнародних і всеукраїнських конференціях (загальне число за останні п'ять років)
  - 24.Курси лекцій, які читаються в ЗДІА
  - 25.Нові курси лекцій, підготовлені претендентом
  - 26.Нові методи навчання: електронні курси лекцій і тому подібне
  - 27.Науково-педагогічна діяльність як запрошений професор, лектор і тому подібне в інших українських і зарубіжних ВНЗ і лабораторіях
  - 28.Організація співпраці в галузях науки і освіти між ЗДІА, зарубіжними і українськими ВНЗ.
- Дата заповнення _____
- Підпис _____